

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Tdo/47/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5617010101                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.01.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. František Mozner         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:5617010101.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovarsyho v trestnej veci proti obvinenému U. W. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 29. januára 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného U. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 8. augusta 2017, sp. zn. 1To/74/2017, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného U. W. odmieta.

### Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 10. mája 2017, sp. zn. 3T/24/2017, uznal obvineného U. W. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., ktorý spáchal tak, že od mája 2013 do 22. novembra 2016 v dome č. XXX v obci L., okres C. L., kde býval v spoločnej domácnosti s manželkou B. W., nar. XX. R. XXXX, maloletými dcérami L. W., nar. XX. T. XXXX, U. W., nar. X. L. XXXX, a B. W., nar. XX. M. XXXX, spôsobil im fyzické a psychické utrpenie, a to napádaním, bitím, kopaním tak, že v máji 2013 po požití alkoholických nápojov bezdôvodne kričal na manželku a dcéry, že sú piče, kurvy, z kuchyne vzal kuchynský nôž, s ktorým smeroval na krk maloletej L. W.Á., pričom v ďalšom konaní mu zabránila manželka B. W., ktorá chytila nôž za ostrie a tento sa mu snažila z ruky vytrhnúť, následkom čoho si porezala ruku, pričom keď sa jej nepodarilo nôž U. W. vytrhnúť, strčila do neho, na čo spadol a vtedy aj s dcérami ušla z domu. Dňa 24. decembra 2015 po tom, ako zistil, že dcéra L. W. si dopisuje s kamarátom, kričal na ňu, že je kurva, udral ju dlaňou do tváre a odsotil ju, následne s ňou odišiel ku kultúrnemu domu v obci, kde ju ťahal za vlasy, opakovane udieral otvorenou dlaňou po tvári a nadával jej, že je kurva, piča. V mesiaci august 2016 zhodil dcéru U. W. na zem, kde ju opakovane kopal do nôh, následne ju hodil na posteľ, kde si buchla hlavu. V septembri 2016 po tom, ako si dcéra B.Í. W. zablokovala telefón, chytil ju pod krk, oboma rukami ju škrtil tak, že sa nemohla nadýchnuť, a maloleté U. a L. ju museli kriesiť. V októbri 2016 prišiel do miesta bydliska pod vplyvom alkoholu asi o 4.00 hod. ráno, búchal na vchodové dvere a kričal: „Vstávajúte, vy piče!“, na čo sa manželka a dcéry zobudili a pretože mali z neho obavu, zavolali ich tetu

L. B., ktorá prišla k nim domov, kde ich našla vystrašené a deti uplakané. Dňa 21. novembra 2016 v čase asi o 17.00 hod. zhodil na zem a kopal do oblasti krížov a krku dcéru L. W., pretože mala poškodiť mobilný telefón jeho švagrinej, asi trikrát ju kopol do hlavy a postavil sa jej na krk, čím jej spôsobil pomliaždenie čelovej oblasti, podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie pleca vľavo, pomliaždenie krížovej oblasti s dobou liečenia do 14 dní, následne žiadal od svojej manželky B. W., aby išla do obchodu a kúpila mu víno, čo odmietla, tak sa jej vyhrážal, že ju dobije tlčikom, pričom uvedené konanie obvineného pocítovali manželka a dcéry ako ťažké príkorie, ktoré u nich vyvolávalo stres, pocity úzkosti a obavu o svoje zdravie a život.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov a osem mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. uložil ústavné ochranné protialkoholické liečenie.

Obvinený U. W. napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 8. augusta 2017, sp. zn. 1To/74/2017, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 13. septembra 2017 a jeho obhajcovi 8. septembra 2017, podal priamo obvinený 1. marca 2019 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., ktoré následne (27. júna 2019) odôvodnil prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanoveného obhajcu.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený prostredníctvom obhajcu tvrdí, že súd v rámci dokazovania vykonal dôkazy - výsluchy osôb mladších ako 14 rokov - U. W. a B. W. z 24. novembra 2016 a 18. januára 2017 - ktoré boli podľa neho v prípravnom konaní získané nezákonným spôsobom, keďže tieto boli vykonané bez prítomnosti ich zákonného zástupcu - matky a bez prítomnosti zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a psychológa. Týmto bolo zákonnej zástupkyňi odopreté zúčastniť, resp. byť prítomnou na výsluchoch jej dcér. Obvinený ďalej podotkol, že 24. novembra 2016 sa po výsluchoch dcér konal výsluch ich matky, ktorá sedela pred vyšetrovacou miestnosťou, pričom nevidela do tejto miestnosti vchádzať ani z nej vychádzať psychológa ani zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Na preukázanie týchto tvrdení predložil obvinený v prílohe dovolania čestné vyhlásenie matky menovaných svedkýň.

V ďalšej časti dovolania cituje obvinený ustanovenia § 135 ods. 1 - 3 Tr. por. a poukazuje na to, že 18. januára 2017 sa konali ďalšie výsluchy vyššie spomínaných svedkýň mladších ako 14 rokov, čo podľa neho nasvedčuje tomu, že vyšetrovateľ vôbec nepostupoval ohľaduplne a v rámci základných zásad trestného konania, keď nezákonným spôsobom opätovne vypočúval tieto osoby. Zároveň zdôraznil, že zákonný zástupca - matka nedala na takýto postup svoj súhlas, čím vyšetrovateľ porušil ustanovenie § 135 ods. 3 Tr. por. a teda tieto dôkazy boli podľa dovolateľa získané nezákonným spôsobom a súd nemal na ne pri rozhodovaní vôbec prihliadať. Výslovil pritom názor, že zákonný je taký dôkaz, ktorý bol získaný z prameňa, ktorý stanovuje alebo pripúšťa zákon, bol zabezpečený a vykonaný oprávnenou osobou a stalo sa tak v zodpovedajúcom štádiu trestného konania postupom, ktorý je v súlade s právnymi predpismi.

Neskôr obvinený (tiež prostredníctvom obhajcu) doplnil odôvodnenie dovolania v tom smere, že pri opätovných výsluchoch jeho dcér 18. januára 2017 vyšetrovateľ na ne „kričal“ a navádzal ich k odpovediam, čo je podľa neho zachytené na obrazovo-zvukovom zázname. Skutočnosť, že uvedené dôkazy boli získané nezákonným spôsobom preukazuje podľa dovolateľa aj to, že obrazovo-zvukový záznam z výsluchu L. W. bol vymazaný. V tejto súvislosti poukázal tiež na to, že jeho návrh vypočuť túto svedkyňu na hlavnom pojednávaní bol zamietnutý. Okrem toho namietal, že 23. novembra 2016 bol výsluch tejto svedkyne vykonaný v nemocnici v Liptovskom Mikuláši len v prítomnosti vyšetrovateľa, ktorý ho zaznamenal na svoj súkromný mobilný telefón, pričom táto nahrávka sa v spise nenachádza,

ale existuje len jej prepis. Nie je preto možné overiť autentickosť tohto výsluchu, a teda aj tento dôkaz bol podľa neho získaný nezákonne.

Napokon obvinený podaním z 5. augusta 2019 doplnil dovolanie aj priamo. V tomto doplnení poukazuje na to, že je v pravidelnom kontakte s dcérami a manželkou, čo podľa neho dokazuje, že ho majú rady a nemohli byť z jeho strany nikdy týrané.

V podstate z týchto dôvodov obvinený prostredníctvom obhajcu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že je daný dôvod dovolania, rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech, napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a uznesenie odvolacieho súdu zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného konštatoval, že dovolateľ nepreukázal existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1, písm. g) Tr. por. Ďalej uviedol, že citovaný dovolací dôvod je vyprodukovaný umelo a opiera sa o účelovú argumentáciu, keď sa dovolateľ odvoláva na nezákonne vykonané dôkazy, na ktorých podľa jeho názoru bolo založené rozhodnutie súdu, a to dva výsluchy osôb mladších ako 14 rokov, v obidvoch prípadoch sa jedná o dcéry obvineného U. a B. Prokurátor konštatuje, že medzi výsluchmi obidvoch poškodených z 24. novembra 2016 a odsudzujúcim rozsudkom neexistuje žiadna príčinná súvislosť, to znamená, že toto ustanovenie priamo nijakým spôsobom neovplyvnilo úvahu súdu o vine obvineného. Podľa prokurátora je argumentácia obvineného o nezákonnosti výsluchov poškodených dcér účelová, nakoľko súd na vykonanom hlavnom pojednávaní zrealizoval dôkaz a to prehratie obrazovo-zvukového záznamu na DVD nosiči a to z výsluchov maloletých konaných nie 24. novembra 2016 ale 18. januára 2017, ktoré netrpia žiadnym procesným nedostatkom, boli vykonané spôsobom, ktorý predpokladá Tr. por. a to za účasti psychológa, opatrovníka maloletých poškodených, obhajcu a dokonca dozorujúcej prokurátorky. V záverečnej časti písomného vyjadrenia prokurátor konštatuje, že nezákonnosť, na ktorú odsúdený poukazuje, teda neprítomnosť psychológa a kolízneho opatrovníka na úkonoch, nespôsobuje sama o sebe nezákonnosť tohto procesného úkonu. V tomto prípade by sa podľa prokurátora jednalo len o čiastkové porušenie ustanovení Tr. por., ktoré však samo o sebe nemôže spôsobiť nezákonnosť procesného úkonu ako celku. Je totiž potrebné si uvedomiť, do akej miery mohli vyššie spomenutí ovplyvniť samotný priebeh výsluchu, nakoľko nezasahujú do vykonávania úkonu z právneho ani z obsahového hľadiska a ich úloha spočíva skôr v hľadisku psychologickom, aby dohliadli na to, aby spôsob vedenia výsluchu zodpovedal mentálnej úrovni osoby mladšej ako 14 rokov.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obhajcu obvineného U. W. v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol, nakoľko dôvody dovolania neboli preukázané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným U. W. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri

rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. [pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Teda pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolaťom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por.

V kontexte uvedeného najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že námietka dovolaťa založená na jeho tvrdení, že poškodené netýral, o čom má svedčiť jeho pravidelný kontakt s nimi, má nepochybne skutkový charakter. Dovolať sa ňou totiž iba snaží spochybniť skutkové závery súdov oboch stupňov, a to v snahe ich revidovať. Takáto námietka ale vecne nezodpovedá obvineným označenému, ale ani žiadnemu z ďalších dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. Námietky skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý je oprávnený použiť jedine minister spravodlivosti.

Pokiaľ obvinený namieta, že okresný súd nevyhovел jeho návrhu opätovne vypočúť maloletú L. W., dovolací súd uvádza, že súd prvého stupňa sa s týmto návrhom zaoberal a v dôvodoch jeho rozsudku (pozri str. 19 a 20) jasne vysvetlil, prečo mu nevyhovел, s čím sa plne stotožnil i krajský súd (pozri str. 21 napadnutého uznesenia). Súd sa tak v pôvodnom konaní s predmetným dôkazným návrhom obvineného vecne zapodievali a s náležitým odôvodnením ho odmietli. Preto ani z tohto pohľadu k naplneniu žiadneho z dovolacích dôvodov, ktoré je oprávnený použiť obvinený, nedošlo (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2014).

Vo vzťahu k obvineným označenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a síce, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, treba ďalej uviesť, že tento možno úspešne uplatniť iba vtedy, ak dovolaťom vecne vytýkaná nezákonnosť sa týka dôkazu, ktorý je podkladom dovolaním napádaného rozhodnutia. Zároveň musí ísť o dôkaz, ktorý bol pre rozhodnutie podstatný, t. j. výlučný alebo rozhodujúci, a súčasne namietaná chyba pri získaní alebo vykonávaní tohto dôkazu mala, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Tento prístup najvyššieho súdu pri výklade a uplatňovaní tohto dovolacieho dôvodu vychádza z toho, že dovolanie nemožno považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia. Dovolanie by v takom prípade v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy, ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 52/2013). Preto vo všeobecnosti sa v rámci tohto dovolacieho dôvodu vytýkaná chyba musí svojim významom a dôsledkami približovať dôkazu získanému nezákonným donútením alebo hrozbou takéhoto donútenia, ktorý je Trestným poriadkom výslovne označený za neprípustný [okrem možnosti jeho použitia voči osobe, ktorá takéto donútenie alebo jeho hrozbu použila (§ 119 ods. 4 Tr. por.)]. Najčastejšie tak pôjde o prípady zaistenia vecí (§ 89 až § 112 Tr. por.) alebo zabezpečenia informácií (§ 113 až § 118 Tr. por.) bez predchádzajúceho príkazu alebo súhlasu súdu, resp. prokurátora a pod.

Vychádzajúc z uvedeného je v posudzovanej veci kľúčovým zistenie dovolacieho súdu, že dovolaním

napadnuté uznesenie krajského súdu a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu nie sú založené na výpovediach maloletých dcér obvineného, ktoré boli získané ním namietanými výsluchmi 23. a 24. novembra 2016. Okresný súd totiž tieto dôkazy na hlavnom pojednávaní vôbec nevykonával a ani o ne nijak neoprel svoje rozhodnutie (pozri najmä str. 8 až 12).

Pokiaľ obvinený ďalej namieta, že následne, 18. januára 2017, realizované výsluchy týchto svedkýň boli vykonané v rozpore s ustanovením § 135 ods. 3 Tr. por. a preto sú nezákonné, najvyšší súd v prvom rade uvádza, že zmyslom tohto zákonného ustanovenia (v znení účinnom v čase predmetných výsluchov) je poskytnúť deťom obetiam trestných činov zvýšenú ochranu pred ich druhotnou viktimizáciou, keďže v tomto smere sú obzvlášť zraniteľné. Preto aj keby bolo tvrdenie dovolateľa, že tieto ďalšie výsluchy maloletých svedkýň boli vykonané bez súhlasu ich zákonnej zástupkyne, resp. ich opatrovníka, táto chyba by nemala žiadny reálny (materiálny) dopad na práva dovolateľa. Už len z tohto dôvodu tak nemôže byť obvineným označený dovolací dôvod v tejto veci zjavne splnený. Napriek tomu sa ale pre úplnosť žiada dodať, že 8. decembra 2016 bol maloletým dcéram obvineného podľa § 48 ods. 2 Tr. por. ustanovený opatrovník a ich výsluchy boli 18. januára 2017 vykonané s jeho súhlasom. Z obrazovo-zvukových záznamov je zároveň bez ďalšieho zrejmé, že k žiadnemu donúteniu, resp. k navádzaniu svedkýň, ako naznačuje dovolateľ, pri nich nedošlo.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nie je v tejto veci zjavne splnený a preto podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného U. W. na neverejnom zasadnutí odmietol.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.